

Edukacja w bioregionie świętokrzyskim. Wiadomości z łysogórskiego oddziału Pracowni

Edukacja w bioregionie świętokrzyskim. Wiadomości z łysogórskiego oddziału Pracowni

Czas płynie, Ziemia obiega Słońce, świat ulega przemianom, giną gatunki, siedliska, topnieją lodowce, klimat i oceany się ocieplają - wielkie reformy w świecie przyrody. U nas, ssaków w centralnej Europie również reformy - zdrowia, oświaty. A właśnie: co ciekawego wydarzyło się w edukacji? Być może jeszcze nie przyznaje się, że jest częścią systemu rujnującego dotychczas znany świat. Ale, ale... Do szkoły podstawowej trafił przedmiot przyroda. Jest to blok zajęć z dziedziny: fizyki, chemii, biologii i geografii, na którym dzieci mogą poznawać świat przyrody, a w nim również siebie. W jednym z programów do nauczania przyrody odnaleźć można następujące cele edukacyjne:

1. Fascynacja światem, jego różnorodnością, bogactwem i pięknem.
2. Rozumienie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym.
3. Zdobycie umiejętności poruszania się w relacjach przyroda - człowiek.
4. Zdobycie umiejętności obserwacji zjawisk przyrodniczych i dokonywanie ich opisu.
5. Poznanie współzależności człowieka i środowiska.
6. Poznanie zachowań sprzyjających bezpieczeństwu ludzi i przyrody.
7. WYROBIENIE poczucia odpowiedzialności za środowisko.

Można tam znaleźć także jakie jest zadanie nauczyciela i szkoły w kształceniu przyrodniczym: m.in. umożliwienie prowadzenia obserwacji w środowisku najbliższej okolicy oraz poznanych regionach, pobudzenie wrażliwości uczniów na piękno świata i wartość życia, kształtowanie postaw szacunku do zwierząt i przyrody oraz odpowiedzialności za ich stan. Najciekawsze jest to, że zaleca się, aby przyrody uczyć się nie z książek, ale od niej samej, tzn. zaleca się wyjście z dziećmi w teren i poznanie własnego bioregionu.

Co z tego może wynikać ? Hm...

Po pierwsze zarówno nauczyciele jak i dzieci zyskują świetnego nauczyciela jakim jest przyroda. Dzieci mogą nie tylko „uczyć się” ale i doświadczać i przeżywać przyrodę, a to chyba najlepsza forma nauki. Poznanie w taki sposób własnego bioregionu umożliwia uaktywnienie emocjonalnych więzi ze środowiskiem swojego życia, z przyrodą, której dzieci są częścią, daje nadzieję, że wyrosną z nich w przyszłości ludzie kochający swój bioregion i czujący odpowiedzialność za jego stan. Wydaje się, że edukacja w takiej formie może dać początek procesowi, którego owoc można posadzić o wielką słodycz.

Tak może się stać tylko pod warunkiem że:

1. Nauczyciel podejdzie do sprawy z zapałem, tzn. będzie mu się chciało wyjść z klasy.

2. Będą mieli gdzie wyjść z klasy.
3. Istnieje też taka możliwość, że jak już wyjdą z klasy to w dostępnych parkach i rezerwatach będą uganiać się całe hordy dzieciaków, co daje wspaniałe korzyści przyrodzie.
4. Nauczyciele będą sami uczyć się od przyrody i zachęcać do jej przeżywania, poznawania i ochrony. Ale nie z punktu widzenia uzurpatora (bo to jest mój świat), ale dlatego, że jesteśmy jej częścią, a więc jeśli porzucimy antropocentryczny punkt widzenia.

Łysogórski Oddział PNRWI zamierza wyjść tym potrzebom na przeciw i powołuje projekt Centrum Przyrodnicze - Bioregion Skarżysko- Kościelne.

Jakie są cele tego projektu :

1. Szeroko rozumiana edukacja przyrodnicza nauczycieli, dzieci i młodzieży;
 - warsztaty dla nauczycieli;
 - warsztat las;
 - warsztat o rzece;
 - warsztat o mokradłach (torfowisko Lipowe Pole);
 - warsztat „Magiczny Krąg”.
2. Ochrona resztek dzikiej przyrody naszej okolicy (w przygotowaniu).
 - Użytek ekologiczny - torfowisko Lipowe Pole.
 - Obszar chronionego krajobrazu - Dolina Kamiennej.
 - Park ekologiczny - Skarżysko-Kościelne, i inne według potrzeb i możliwości.
3. Stworzenie sieci ścieżek dydaktycznych umożliwiających realizację programów przyrodniczych i geograficznych mających na celu ukierunkowanie przyrodnicze ruchu dzieci i młodzieży w celach edukacyjnych.
W tym celu dokonujemy i dokonywać będziemy waloryzacji naszego bioregionu z perspektywy przyrodniczej (stopień naturalności, stopień popularności, antropopresji danego obszaru).
4. Aktywizacja środowiska nauczycielskiego, przyrodniczego i ochroniarskiego naszego bioregionu, popularyzacja filozofii głębokiej ekologii.

Dlaczego Skarżysko-Kościelne?

Po pierwsze - ta lokalizacja wynika z już wspomnianej waloryzacji. Gmina Skarżysko-Kościelne jest swego rodzaju noclegownią dla przemysłowego miasta Skarżyska-Kamiennej. Jest gminą, w której stawiano na rozwój rolnictwa; w dobie obecnej ze względu na rodzaj gleb i strukturę gospodarowania ta rola upada. Taka lokalizacja i rola jaką spełnia gmina daje z jednej strony łatwy dojazd, z drugiej dużą ilość porzuconych pól, na których przyroda rządzi się sama, a to świetne miejsce na park ekologiczny.

Po drugie - większość obszarów została przekształcona przez człowieka, ale istnieje jeszcze piękna naturalna dolina rzeki Kamiennej i torfowisko Lipowe Pole. Oba miejsca są odwiedzane przez okoliczną ludność. Świetnie nadają się na edukację, zwłaszcza młodzieży szkolnej. Ścieżki dydaktyczne są planowane tak, by nie wchodziły w „najdziksze” miejsca tych obszarów.

Po trzecie - władze gminy, jak na razie, są projektowi przychylnie i obiecują pomoc, widzą w projekcie szansę promocji gminy i sensowny kierunek jej rozwoju.

Po czwarte - tu się urodziłem i kocham to miejsce, to mój bioregion.

Realizacja projektu już trwa, czas rozpoczęcia działań edukacyjnych zakładamy na sierpień /

wrzesień tego roku. W staroglacjalnym krajobrazie na spotkanie z dziką rzeką, naturalnym lasem i bagnami - serdecznie zapraszamy! Prosimy o uwagi i pomoc, aby było poszanowane to, co poszanowane być powinno.

W imieniu Łysogórskiego Oddziału PNRWI
Piotr Stefański